

UCHWAŁA NR LI/327/2024
Rady Gminy Sobienie-Jeziory
z dnia 21 marca 2024 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sobienie-Jeziory na lata
2024 - 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 - Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sobienie-Jeziory na lata 2024-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc Uchwała Nr XXI/132/2021 Rady Gminy Sobienie-Jeziory z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sobienie-Jeziory na lata 2021-2025.

§ 3.

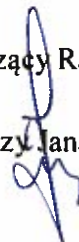
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sobienie-Jeziory.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Jerzy Janasz

Uzasadnienie

Art. 9b pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na Zespół Interdyscyplinarny obowiązek opracowania gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. W Gminie Sobienie-Jeziory na mocy Uchwały Nr XXI/132/2021 Rady Gminy Sobienie-Jeziory z dnia 15 lipca 2021 r. obowiązywał program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025

Rada Ministrów u dniu 9 listopada 2023r. ustanowiła Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

W związku ze zmianą przepisów nadrzędnych (tj. ustawa oraz Rządowy Program) należało opracować w Gminie Sobienie-Jeziory nowy Program Przeciwdziałania Przemocy.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały uważa się za zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Jerzy Janasz

Załącznik do Uchwały Nr LI/327/2024
Rady Gminy Sobienie-Jeziory z dnia 21 marca 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE SOBIENIE-JEZIORY
NA LATA 2024 - 2030**

Spis treści

1. WPROWADZENIE	3
2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	4
3. ZJAWISKO PRZEMOCY – PODSTAWY TEORETYCZNE	5
4. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY W GMINIE SOBIENIE- JEZIORY ..	8
5. ANALIZA SWOT SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W GMINIE SOBIENIE-JEZIORY	9
6. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE SOBIENIE-JEZIORY ..	10
7. CELE PROGRAMU	13
8. REALIZATORZY PROGRAMU	15
9. ODBIORCY PROGRAMU	16
10. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW PROGRAMU	17
11. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	21
12. BUDŻET	21
13. MONITORING	22

1. WPROWADZENIE

W Gminie Sobienie-Jeziory, od wielu lat jest realizowane programy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony osób jej doświadczających. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sobienie-Jeziory na lata 2021-2025, skupiał się na organizowaniu pomocy osobom doznającym przemocy, rozwijaniu współpracy interdyscyplinarnej, propagowaniu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i postaw umożliwiających mieszkańcom gminy Sobienie-Jeziory skuteczne reagowanie na przemoc w rodzinie. W związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz ogłoszeniem Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 zaistniała potrzeba wprowadzenia modyfikacji i opracowania nowego Programu.

Korespondując z aktywnościami podejmowanymi w latach ubiegłych, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sobienie-Jeziory na lata 2024-2030 również będzie służyć rozwojowi systemu oparcia społecznego dla osób doznających przemocy, wprowadzał nowe rozwiązania i tworzył warunki sprzyjające dalszemu podnoszeniu poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy domowej.

Przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakładają na gminę obowiązek opracowania i przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób dotkniętych przemocą domową w celu tworzenia warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej

Za niezbędne uznano:

- inicjowanie profilaktyki jako formy działań zapobiegających zjawisku przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w środowisku lokalnym;
- potrzebę wielodyscyplinarnego podejścia do jego rozwiązywania w szerszym wymiarze społecznym;
- konieczność prowadzenia edukacji, która powinna przyczynić się do zmiany świadomości społeczeństwa odnośnie tego, czym tak naprawdę jest przemoc
- rozwój metod skutecznej ochrony osób doznających przemocy domowej, w szczególności dzieci;
- wdrażanie mechanizmów izolujących osoby stosujące przemoc domową od osób doznających tej przemocy;
- zmianę postaw osób stosujących przemoc domową przez poddanie ich oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym.

Opracowując zakres gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej w gminie Sobienie-Jeziory (dalej zwany również: gminny program) kierowano się ogólnymi celami i wskazówkami określonymi w ustawie oraz rozporządzeniu. Program gminny jest zgodny w swoich głównych kierunkach działania z programami opracowanymi na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sobienie-Jeziory na lata 2024 – 2030 będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne :

- Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023 r., poz. 1323);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r., poz. 535 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, (Dz. U. 2023 poz. 165),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (Dz. U. 2024 poz. 17 t.j.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2024 poz. 37 t.j.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2023 poz. 2809 t.j.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 poz. 1939 t.j.)
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz.U. 2024 poz. 145 t.j.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870)

3. ZJAWISKO PRZEMOCY – PODSTAWY TEORETYCZNE

Skala przemocy jako zjawisko zachodzące w środowisku zamkniętym jest niezwykle trudna do oszacowania. Składa się na to wiele przyczyn. Trudno jest ustalić rzeczywistą liczbę przypadków przemocy, ponieważ nadal w naszym społeczeństwie jest to temat tabu. Dodatkowo jak wspomniano powyżej w opinii publicznej istnieje wiele stereotypów o przemocy domowej, które utrudniają poszukiwanie pomocy. Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Ogromny wpływ na stosowanie przemocy domowej mają: dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia oraz uzależnienie / nadużywanie alkoholu ale też substancji psychoaktywnych.

W celu skutecznego niesienia pomoc osobom zagrożonym przemocą należy zrozumieć, czym jest zjawisko przemocy domowej i jak działają mechanizmy ją powodujące.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia;
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną;
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę;
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej;
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt. 2 osobę doznającą przemocy domowej – należy przez to rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jako wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków;
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków;

- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków;
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania;
- małoletniego – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób doznających przemocy.

Osobami doznającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety oraz dzieci do lat 13. Natomiast osobami stosującymi przemoc domową są głównie mężczyźni będący często pod wpływem alkoholu. Prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy w rodzinach alkoholowych jest ponad dwukrotnie większe niż w pozostałych. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

Wyróżniamy następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna - polega na zastosowaniu oddziaływania fizycznego ingerującego w cudzą sferę cielesną, np. poprzez popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie, rzucanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni lub innych niebezpiecznych narzędzi, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, wyrzucanie z samochodu, gaszenie papierosa na osobie, nieudzielanie koniecznej pomocy.

Przemoc psychiczna - opiera się na oddziaływaniu w sferze emocji, np. poprzez wyśmiewanie wyglądu lub poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie bezprawnych gróźb np. zabiję cię, szantażowanie zabójstwem, przekonywanie o swojej bezkarności.

Przemoc seksualna - definiowana jest zwykle, jako wymuszanie kontaktów o charakterze seksualnym wbrew woli danej osoby, a także kontynuowanie aktywności seksualnej bez jej zgody, gdy nie jest w pełni świadoma lub gdy obawia się odmówić.

Przemoc ekonomiczna - np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb członków rodziny.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Cyberprzemoc -to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie.

Zjawisko przemocy domowej dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi problemami społecznymi, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem wzajemnie uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m. in: placówek opiekuńczo-wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, czy też organizacji pozarządowych. Każdy z wyżej wymienionych podmiotów ma do czynienia z różnym aspektem zjawiska przemocy. Działając osobno nie prowadzi to do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy wewnątrzrodzinnej. W związku z powyższym konieczne jest zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań Programu, które przyczynią się do stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Ponadto literatura przedmiotu wyróżnia trzy cykle przemocy:

- **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe.
- **Faza ostrej przemocy** – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych.
- **Faza miodowego miesiąca** – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala uwierzyć ofierze, że teraz już będzie inaczej.

Poszczególne fazy przemocy mają charakter długotrwały i cykliczny.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że: jest intencjonalna – jest zamierzonym celowym działaniem człowieka nakierowanym na kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby, odbywa się w warunkach nierównowagi sił – sprawca ma i wykorzystuje przewagę (fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną) nad ofiarą, prowadzi do naruszenia jej podstawowych praw i wolności, powoduje cierpienie oraz naraża ją na utratę zdrowia i życia.

4. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY W GMINIE SOBIEINIE - JEZIORY

W Gminie Sobienie-Jeziory od sierpnia 2011 r. działa Zespół Interdyscyplinarny, który ma za zadanie monitorowanie zjawiska przemocy domowej, integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów działających na terenie Gminy, a także specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej nakłada na Zespoły Interdyscyplinarne następujące zadania:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
7. monitorowanie procedury Niebieskie Karty
8. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
9. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w **art. 66c** niestosowanie się do obowiązków określonych w ustawie o przemocy domowej ustawy z dnia 20 maja 1971 r. –

Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

5. ANALIZA SWOT SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W GMINIE SOBIENIE-JEZIORY

Analiza SWOT jest jedną z najpopularniejszych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Jest stosowana w obszarach planowania. W przypadku Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu polityki społecznej oraz szans i zagrożeń jakie przed nim stoją.

Opracowana diagnoza problemu zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Sobienie-Jeziory oraz potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez profesjonalistów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy, pozwoliły na sporządzenie analizy SWOT, której wyniki zostały przedstawione w tabeli nr 1.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne; • zjawisko przemocy rozpowszechniane w mediach, na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej, tablicy ogłoszeń; • współpraca z instytucjami zajmującymi się zjawiskiem przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Policja, GKRPA, oświata, kuratorzy, służba zdrowia, itp.; • zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy oraz uzależnienia dostępu do specjalistycznego wsparcia; • upowszechnienie wśród dzieci i młodzieży działań informacyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko silnie zakorzenione w środowisku; • brak narzędzia wykonawczego wobec sprawców przemocy do uczestnictwa w programach korekcyjnoedukacyjnych; • brak mieszkań socjalnych, chronionych dla osób doświadczających przemocy; • zbyt małe zaangażowanie przedstawicieli niektórych instytucji zobowiązanych do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; • brak grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa pozwalających na skuteczniejszą izolację sprawców od ofiar przemocy w rodzinie; • rosnąca świadomość społeczna dotycząca problemu uzależnienia i współuzależnienia oraz zmiana postaw społecznych; • zwiększenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie; • Wzrost kompetencji pracowników służb i instytucji realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak konsekwentnych działań w stosunku do sprawców przemocy domowej, poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; • zbyt niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, najczęściej kara w zawieszeniu; • istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej; • niski poziom zaufania do instytucji pomagających i niechęć do współpracy ze strony rodzin; • niedostateczna liczba kadry specjalistycznej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Tabela nr 1

6. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE SOBIENIE-JEZIORY

W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej doszło do wielu zmian, w szczególności legislacyjnych, które w znaczący sposób wpłynęły na modernizację działań ukierunkowanych na zatrzymanie przemocy domowej. Ostatnią istotną zmianą, która zapewnia bezpieczeństwo osobom doznającym przemocy jest możliwość żądania, aby sąd właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał członka rodziny stosującego przemoc do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Postanowienie o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazaniu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia będzie skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Istotną zmianą jest to, że to osoba stosująca przemoc musi niezwłocznie opuścić mieszkanie. Zmiany te w znaczący sposób powinny przełożyć się na zmniejszenie zjawiska przemocy domowej ponieważ osoby stosujące

przemoc będą musiały opuścić mieszkanie, a nie osoba doznająca przemocy jak w większości przypadków bywało. Celem analizy zjawiska przemocy na terenie gminy Sobienie-Jeziory jest zobrazowanie, jak na przestrzeni minionych 4 lat kształtowała się dynamika tego problemu.

Diagnozę sporządzono w oparciu o dane otrzymane z Posterunku Policji w Sobieniach-Jeziorach oraz od Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, wskazuje podmioty, które zobowiązane są do stosowania procedury „Niebieskie Karty”.

Podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej wskazane do realizowania działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” to :

1. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Policja,
4. ochrona zdrowia,
5. organizacje pozarządowe,
6. oświata,
7. kuratorzy.

W skład zespołu interdyscyplinarnego chodzą także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową. Mogą wchodzić także prokuratorzy.

Niebieska Karta może być wypełniona przez przedstawicieli w/w jednostek.

Szczegółowe zasady sporządzania Niebieskiej Karty zostały określone w Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870).

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2023 r. w gminie Sobienie-Jeziory do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 28 Niebieskie Karty:

- 2020 r. - 7 kart;
- 2021 r. - 8 kart;
- 2022 r. - 8 kart;
- 2023 r. - 5 kart.

Podmiot wszczynający procedurę Niebieskie Karty	Lata				Ogółem
	2020	2021	2022	2023	
Policja	7	8	8	5	28
GOPS	-	-	-	-	-
Oświata	-	-	-	-	-
GKRPA	-	-	-	-	-
Służba zdrowia	-	-	-	-	-
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” ogółem	7	8	8	5	28

Tabela nr 3 Ilość złożonych Niebieskich Kart w latach 2020-2023

Jak widać z powyższego zestawienia, instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” jest Policja.

Na podstawie analizy powyższych danych zauważamy, iż coraz więcej osób ujawnia problem przemocy domowej, współpracuje z instytucjami w celu zatrzymania kryzysu i dąży do poprawy jakości swojego życia.

Z analizy dokumentacji „Niebieskie Kart” wynika, że:

- osobami doznającymi przemocy są głównie kobiety, a sprawcami mężczyźni;
- z przemocą często współwystępuje nadużywanie oraz uzależnienie od alkoholu.

Praca z rodziną, w której wystąpił problem przemocy, wymaga współpracy różnych podmiotów zajmujących się wsparciem osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła obowiązek tworzenia w gminach zespołów interdyscyplinarnych, w skład których wchodzi w szczególności przedstawiciele pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, służby zdrowia, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi. W Gminie Sobienie-Jeziory od 2011 r. działa Zespół Interdyscyplinarny.

Zgodnie z zapisami ustawy posiedzenia zespołu powinny odbywać się nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Zespół tworzy grupy diagnostyczno-pomocowe poprzednio zwane grupami roboczymi w celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową. W analizowanym okresie zespół interdyscyplinarny spotkał się 16 razy. Powołano 28 grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych. Każda grupa zajmowała się inną rodziną. Grupy

odbyły 93 spotkania. Dane dotyczące pracy Zespołu w latach 2020- 2023 przedstawia tabela nr 4.

Wyszczególnienie	Lata				Ogółem
	2020	2021	2022	2023	
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Sobienie-Jeziory	4	4	4	4	16
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	7	8	8	5	28
Liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych	20	21	26	26	93

Tabela nr 4 Liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych

W związku z przeprowadzoną diagnozą w obszarze problematyki przemocy domowej, jak również dokonaną ewaluacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 oraz opinią zespołu opracowującego Program w nowym Programie należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- 1) konieczność prowadzenia działań informujących o możliwości uzyskania wsparcia, a tym samym zwiększenia świadomości na temat przemocy domowej wśród mieszkańców gminy;
- 2) konieczność dalszego usprawniania współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 3) prowadzenie działań profilaktycznych poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
- 4) zapewnienie szerszej i natychmiastowej specjalistycznej oferty pomocy osobom doznającym przemocy;
- 5) dalsze podnoszenie kompetencji osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

7. CELE PROGRAMU

Cele Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sobienie-Jeziory na lata 2024-2030 wynikają z założeń Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 i są to:

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego

zjawiska w gminie Sobienie-Jeziory.

Cele szczegółowe:

Cel 1: zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Cel 2: zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Cel 3: zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel 4: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Wskaźnik ogólny:

Liczba osób, które skorzystały z różnych form wsparcia w związku z problemem przemocy domowej, w tym: liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz liczba osób, które skorzystały ze wsparcia różnego rodzaju placówek udzielających pomocy, takich jak: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, ośrodki interwencji kryzysowej, punkty konsultacyjne, ośrodki wsparcia, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, inne placówki świadczące pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

Założenia Programu

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej, w tym realizacji celów

ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna: obszar kierowany do ogółu społeczeństwa gminy, w tym do osób i rodzin zagrożonych przemocą domową.

2. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej:

obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej (w tym do: kobiet, mężczyzn, dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się ochroną i pomocą osobom doznającym przemocy domowej.

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową:

obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc domową.

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej: obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każde z działań we wskazanych obszarach zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano też przewidywane wskaźniki monitorowania realizacji działań.

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej, pomaganie osobom doznającym przemocy domowej, a także oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

8. REALIZATORZY PROGRAMU

W gminie Sobienie-Jeziory bezpośrednim realizatorem Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sobienie-Jeziory na lata 2024-2030 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobieniach-Jeziorach, ul.Garwolińska16a, 08-443Sobienie-Jeziory.

Ośrodek za pośrednictwem istniejącego Zespołu Interdyscyplinarnego włącza w poszczególne działania instytucje oraz osoby, które zawarły porozumienie o współpracy w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego.

Realizatorzy programu:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobieniach-Jeziorach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sobieniach-Jeziorach,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Sobienie-Jeziory,
- Posterunek Policji,
- Placówki Oświatowe,
- Placówki Służby Zdrowia,
- Społeczność lokalna,
- Sąd rodzinny,
- Kuratorzy sądowi.

9. ODBIORCY PROGRAMU

Program kierowany jest również do osób zajmujących się udzielaniem pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc, jak również do osób stosujących przemoc domową.

Zgodnie z założeniami Program kierowany jest do:

- 1) osób doznających przemocy domowej
- 2) osób stosujących przemoc domową
- 3) świadków przemocy domowej
- 4) pracowników instytucji i służb zajmujących się profesjonalnie udzielaniem pomocy osobom doznającym przemocy
- 5) społeczności lokalnej.

10. CELE PROGRAMU ORAZ ZAKŁADANY SPOSÓB ICH REALIZACJI

Cel główny	Cele szczegółowe	Kierunki działań	Realizatorzy	Wskaźniki
<p>Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w gminie Sobienie-Jeziory</p>	<p>1.1 Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	<p>1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie, w tym z udziałem mieszkańców gminy, w formie badań ankietowych dot. rozmiarów zjawiska oraz skuteczności pomocy.</p>	<p>ZI, GOPS, Policja, Oświata, GKRPA</p>	<p>Liczba założonych Niebieskich Kart, analiza badań ankietowych, statystyki określające wielkość zjawiska przemocy</p>
		<p>2. Zwiększenie wiedzy mieszkańców gminy na temat przemocy domowej m.in. poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, w tym rozpowszechnianie plakatów, broszur i ulotek dotyczących zjawiska przemocy oraz umieszczanie informacji w gablotach na terenie gminy, publikowanie na stronie internetowej GOPS informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej.</p> <p>3. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki agresji i przemocy, m.in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnych programów profilaktyki.</p> <p>4. Prowadzenie działalności profilaktycznej z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w wśród osób dorosłych, m.in. poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.</p> <p>5. Organizowanie dla nauczycieli szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.</p>	<p>ZI, GOPS, Oświata, Policja, organizacje pozarządowe, GOK, inne podmioty i instytucje</p>	<p>- liczba upowszechnionych materiałów informacyjnych (ulotek, broszur, plakatów) - liczba publikowanych na stronie internetowej GOPS informacji o lokalnym systemie pomocy i wsparcia, - liczba zajęć dla dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki agresji i przemocy, - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach,</p>

		<p>6. Edukowanie osób doświadczających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw.</p>		<p>-liczba działań edukacyjnych dla rodziców, - liczba rodziców uczestniczących w działaniach edukacyjnych, - liczba szkoleń dla nauczycieli, - liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach.</p>
<p>1.2. zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doświadczających przemocy domowej.</p>	<p>1. Zintensyfikowanie działań zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez realizację procedury „Niebieskiej Karty”. 2. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy domowej poprzez wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”. 3. Realizowanie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, socjalnego, prawnego, zawodowego i rodzinnego. 4. Kontynuacja pracy terapeutów uzależnień z rodzinami. 5. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia lub w ośrodkach interwencji kryzysowej. 6. Tworzenie warunków umożliwiających osobom doświadczającym przemocy domowej otrzymywania w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych. 7. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. 8. Pomoc w formie pracy socjalnej oraz pomocy pieniężnej i niepieniężnej w ramach pomocy społecznej. 9. Organizowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej (w miarę potrzeb).</p>	<p>ZI, GOPS, Oświata, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, GKRP, policja, służba zdrowia, Wójt Gminy inne podmioty i instytucje</p>	<p>- liczba posiedzeń ZI, - liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych, - liczba osób objętych pomocą, - liczba rodzin objętych pomocą, - liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” przez poszczególne właściwe służby, - liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, - liczba osób, którym zapewniono miejsce w całodobowych ośrodkach wsparcia lub ośrodkach interwencji kryzysowej,</p>	

					<p>- liczba osób doznających przemocy domowej, które otrzymały mieszkanie socjalne, - liczba dzieci, którym zapewniono bezpieczeństwo w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, - liczba osób dotkniętych problemem przemocy, którym udzielono pracy socjalnej lub innej pomocy społecznej, - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.</p>
	<p>1.3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową</p>	<p>1. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych 2. Motywowanie osób stosujących przemoc domową nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego. 3. Kierowanie osób stosujących przemoc domową do psychologa lub terapeuty uzależnień.</p>	<p>ZI, GOPS, Policja, Sąd Rejonowy, Prokuratura, GKRP, psycholog</p>	<p>- liczba osób biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych, - liczba osób</p>	

				korzystających z porad psychologa, terapeuty uzależnień,- liczba osób, które podjęły leczenie z uzależnienia od alkoholu.
		4. Przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami stosującymi przemoc do zmiany zachowań.		
	1.4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.	1. Organizowanie szkoleń i warsztatów dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. 2. Umożliwienie udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (zewnętrznego).	GOPS, GKRPA	-liczba przeprowadzonych szkoleń, - liczba osób biorących udział w szkoleniach, - liczba osób delegowanych na szkolenia zewnętrzne.

Powyższe działania realizowane będą przez cały okres trwania Programu.

1. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Programu doprowadzą do zwiększenia skuteczności pomocy i wsparcia osobom, rodzinom zagrożonym i dotkniętym przemocą poprzez:

- 1) wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- 4) zwiększenie dostępności do pomocy specjalistycznej osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w całodobowych placówkach udzielających pomocy;
- 5) podniesienie jakości usług świadczonych przez przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;
- 6) zintensyfikowanie i podniesienie jakości działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

12. BUDŻET

Zadania Programu będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzić będą głównie z budżetu Gminy Sobienie-Jeziory, przy czym zgodnie z ustawą obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sobieniach-Jeziorach przy współudziale środków finansowych z GKRPA.

Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

13. MONITORING

W związku z tym, że głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali tego zjawiska wskaźniki monitoringu powinny opierać się o dane liczbowe dotyczące zarówno zwiększenia dostępności usług, jak i monitoring skali zjawiska przemocy. Zespół Interdyscyplinarny co kwartał składa sprawozdanie z realizacji Procedury Niebieskiej Karty, poszczególne podmioty składają roczne sprawozdania przed Radą Gminy ze swojej działalności. Monitoring będzie odbywał się na podstawie powyższych danych. Wskaźniki osiągnięcia celów zebrane zostaną na koniec realizacji Programu. Ostateczne efekty realizacji Programu zostaną podsumowane w 2031 roku po zakończeniu przewidzianego okresu jego realizacji